

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”
„Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi”
„Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Dobre Praktyki Górnego Śląska

W ramach Planu Działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Stowarzyszenie „WIR” – Wiejska Inicjatywa Rozwoju wraz z Partnerami : Stowarzyszeniem „Lider Pojezierza” i Zachodniopomorskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach zrealizowali w dniach 07.06-10.06.2022 szkolenie wyjazdowe pn „Dobre Praktyki Górnego Śląska”. Celem wyjazdu studyjnego było zwiększenie wiedzy na temat projektów, realizowanych na obszarze działania LGD „Leśna Kraina Górnego Śląska”, które wpłynęły na rozwój gospodarczy obszaru wykorzystując naturalny potencjał środowiska, zasoby kulturowe, projektów, które wpięły proces aktywizacji, integracji mieszkańców, były innowacyjne, zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju. Szkolenie wyjazdowe wpłynęło również na tworzenie sieci kontaktów, wymianę doświadczeń pomiędzy LGD. Zgodnie z programem 24 uczestników poznało różne ciekawe projekty realizowane w pięciu członkowskich gminach LGD „Leśna Kraina Górnego Śląska”.

Gmina Toszek nierozdzielnie związana jest ze średniowiecznym zamkiem, który zniszczony po pożarze w XIX wieku był romantyczną ruiną. W latach 70 ubiegłego wieku aż do czasów obecnych trwa renowacja tej pięknej budowli. W odbudowanych pomieszczeniach działalność prowadzą instytucje kultury. Uczestnicy poznali historię toszeckiego zamku i zobaczyli ciekawą, świetnie przygotowaną, dofinansowaną ze środków unijnych Ekspozycję Historyczną. Tuż za murami zamku znajduje się kościół z XV wieku przebudowany w XVIII w z barokowym wyposażeniem. Na renowację cennego wyposażenia pozyskano środki krajowe i unijne, ksiądz proboszcz wielokrotnie podkreślał, że bez pomocy pracowników gminy, którzy pomagają w przygotowaniu i rozliczeniu sterty dokumentów tak wiele by nie zrobiono. Najnowszym projektem parafii była Alberga, dawny budynek gospodarczy został przebudowany na miejsca noclegowe dla pielgrzymów. W jednej z najstarszych kamienic Toszka uczestnicy wyjazdu (po serwisie kawowym i obiedzie) od Burmistrza Toszka Pana Grzegorza Kupczyka dowiedzieli się o planowanych i realizowanych inwestycjach gminnych. W Proboszczowicach(gm. Toszek) w Gospodarstwie Agroturystycznym Ranczo poznaliśmy właścicieli, którzy wraz z dziećmi prowadzą ponad 100 hektarowe gospodarstwo rolne a dodatkowym źródłem dochodu jest agroturystyka i produkcja lokalnych produktów. Właściciele są laureatami konkursu Marka Lokalna za nalewki i ciasteczka otrzymali pierwsze miejsca. Marka Lokalna była tematem projektu współpracy trzech Lokalnych Grup Działania. W ramach konkursu wyłonieni zostali laureaci produktów lokalnych i usług w następujących kategoriach: produkt spożywczy, sztuka/rękodzieło, produkt turystyczny/rekreacyjny. Ciekawa inicjatywa, trochę zbliżona do konkursów ogłaszanych w naszym województwie.

Gmina Koszęcin- w stolicy gminy znajduje się siedziba Zespołu Śląsk. Siedziba Zespołu Śląsk mieści się w XVII wiecznym zamku, który otacza 14 hektarowy park, park jest ogólnie dostępny, a podczas Dni Śląska obywają się tu wiele koncertów w tym można zobaczyć występ Zespołu Śląsk. Uczestnicy mieli możliwość nie tylko poznania historii zespołu, zwiedzenia siedziby, ale także brali udziału w warsztatach wokalnych prowadzonych przez solistę Zespołu. Z ciekawych projektów gminnych dofinansowanych ze środków unijnych poznano miejsce rekreacyjne z otwartym basenem i torem kajakowym, podczas sezonu miejsce to jest oblegane nie tylko przez mieszkańców, ale również przez turystów. Koszęcin położony jest na szlaku drewnianych kościołów, mogliśmy zwiedzić jeden z nich, a jego historie opowiedział Proboszcz koszęcińskiej parafii. Nad programowo poznaliśmy historię najstarszej siedziby Lasów Państwowych w Polsce i obejrzelśmy wystawę edukacyjną. Kolację jedliśmy w Kręgielni pod Pałacem, właściciel otrzymał dofinansowanie ze środków unijnych w ramach Lidera.

Gmina Miasto Kalety zamieszkuje ją ok 9 tys osób i słynie z dużej lesistości gdyż 85% obszaru stanowią użytki leśne. Do 1994 roku funkcjonował tu największy pracodawca Fabryka Celulozy i Papieru. Zamknięcie tak dużego, a właściwie jedyne zakładu pracy było okresem bardzo trudnym dla gminy i jej mieszkańców. Obecnie funkcjonuje tu wiele podmiotów gospodarczych, a sama gmina stawia na „zieloną turystykę”. Projekty zrealizowane przez miasto zachwyciły uczestników. Dawny zbiornik wodny będący rezerwuarem dla fabryki został wykorzystany jako miejsce rekreacyjno- dydaktyczne, powstało łowisko, ichtiopark, szlak pszczelarski, miasto otacza sieć tras rowerowych, jest bardzo wiele nasadzeń, a kompleks sportowy z torem rolkowym to marzenie nie jednego z naszych mieszkańców. Burmistrz Kalet Pan Klaudiusz Kandzia oprowadził nas i opowiedział o realizowanych projektach część powstała dzięki funduszom unijnym. Dowiedzieliśmy się, że Kalety należą do Międzynarodowego Stowarzyszenia Cittaslow, którego symbolem jest ślimak. Celem członków jest polepszenie jakości życia mieszkańców poprzez działania prospołeczne i pro środowiskowe co w Kaletach widać na każdym kroku. Do Stowarzyszenia Cittaslow mogą należeć miasta do 50 tys. mieszkańców, które zobowiązują się do realizacji celów statutowych.

Gmina Ciasna może pochwalić się unikatowym obiektem jakim jest budynek dawnej fajczarni w Zborowskim. Fabryka glinianych fajek powstała w roku 1753, produkowała do 7 tys. fajek dziennie, a w szczytowym momencie produkcji zatrudniała 115 osób głównie kobiet. Fajczarnia opierała swą produkcję na technologii pochodzącej z holenderskiej Goudy, miasta popularnego głównie jako nazwa gatunku sera. Fajki eksportowano między innymi do Szczecina, po 100 latach produkcji zaprzestano. Pan Andrzej Rojek emerytowany dyrektor SP w Zborowskim to wielki miłośnik i entuzjasta tego historycznego miejsca, który wiele pracy angażuje w uratowanie ponad dwustuletniego obiektu i powstania w przyszłości skansenu. Oczywiście musieliśmy zobaczyć szkołę w której pracował, gdzie podziwialiśmy wyremontowane i dobrze wyposażone klasy, a na boisku szkolnym zobaczyliśmy dawne graniczne kamienie. Projekt, który wzbudził zainteresowanie to zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy Urzędzie Gminy, bardzo ciekawie niespotykane ławki, stoliki i fontanna wykonana przez lokalnego przedsiębiorcę.

Gmina Tworóg- na terenie gminy znajdują się dwa zabytkowe pałace jeden pałac rokokowo-klasycystyczny z XVIII wieku w Tworogu, gdzie obecnie znajduje się Urząd Gminy, drugi eklektyczny z XIX wieku w Brynku jest siedzibą Zespołu Szkół Leśnych i Ekologicznych. Zamek W Brynku otacza park i ogród botaniczny. Podczas spotkania z Burmistrzem Panem Eugeniuszem Gwóźdź poznaliśmy te dwa obiekty oraz zwiedziliśmy Szkołę Podstawową w Tworogu, która otrzymała dofinansowanie na rozbudowę. Powstał obiekt, którego można pozazdrościć. Klasy wyposażone w wszelkie nowinki, na korytarzach wystawy np. ludowych strojów, na podłodze gra w klasy, tabliczka mnożenia i inne ciekawostki. Całość tworzy przyjazną domową atmosferę.

Wszystkie pokazane projekty zrealizowane w pięciu śląskich gminach były ciekawe, ale też możliwe do przeniesienia pomysłów do województwa zachodniopomorskiego. Projekty te w większości przypadków dotyczyły ogólniedostępnej, niekomercyjnej infrastruktury. Tydzień wcześniej gościliśmy przedstawicieli z LGD „Leśna Kraina Górnego Śląska”, gdzie Stowarzyszenie „Lider Pojezierza i Stowarzyszenie „WIR” -Wiejska Inicjatywa Rozwoju prezentowali swoje ciekawe projekty, dzięki czemu nastąpiła wymiana doświadczeń i to jest wartość dodana takich wizyt studyjnych. Uczestnikami szkolenia byli przedstawiciele lokalnych grup działania z województwa zachodniopomorskiego w szczególności pracownicy lub przedstawiciele Zarządu, Rady lub inni członkowie LGD.

Koordynator projektu Małgorzata Krysiak